

SIMONE DE BEAUVOIR

GRANDE DAME AVANT LA LETTRE

Philine van Os

Profielwerkstuk C&M - Frans

Begeleider: mevrouw C. Dekkers

Mgr. Frenckencollege – 5 havo D

Oosterhout, 8-02-2024

Inhoudsopgave

Inleiding.....	3
Hoofdstuk 1: Wie is Simone de Beauvoir?.....	4
Hoofdstuk 2: Het gedachtegoed van Simone de Beauvoir	6
Hoofdstuk 3: In hoeverre is het gedachtegoed van de Beauvoir, samen met de uitspraak: 'je wordt niet tot vrouw geboren maar tot vrouw gemaakt', nog van toepassing in de huidige samenleving?	9
Conclusie.....	18
Evaluatie.....	19
Bronvermelding	20
Bijlagen:.....	21

Inleiding

Dit profielwerkstuk gaat over Simone de Beauvoir en haar gedachtegoed omtrent de positie van de vrouw in de maatschappij. Ik heb voor dit onderwerp gekozen, omdat ik vorig jaar van 5vwo naar 5havo ben gegaan en filosofie niet meer kon volgen naast mijn andere vakken. Dit vond ik erg jammer omdat ik enorm van de lessen hield en de stof super interessant vond. In 5vwo zijn we maar heel kort ingegaan op het feminisme en de kijk van Simone de Beauvoir, omdat we te weinig tijd hadden voor de toets. Met dit profielwerkstuk pak ik de kans om het vak frans te combineren met filosofie.

De Beauvoir komt uit een hele andere tijd waar de samenleving ook erg anders was, inclusief de perceptie van de vrouw. Ik wilde achter het gedachtegoed van de Beauvoir komen, omdat ik nog niet heel veel wist. Daarnaast is zij op basis van haar gedachtegoed en gedetailleerde analyses van de samenleving, gekomen tot de uitspraak: “een vrouw wordt niet tot vrouw geboren maar tot vrouw gemaakt.” Daarom is mijn onderzoeksvraag: in hoeverre verschilt de perceptie van de huidige generatie van die van Simone de Beauvoir wat betreft haar gedachtegoed en de stelling: “een vrouw niet tot vrouw geboren maar tot vrouw gemaakt”? Mijn verwachte hypothese bij deze onderzoeksvraag is: het verschil in perceptie tussen de huidige generatie en Simone de Beauvoir over het gedachtegoed van de Beauvoir en de stelling zal groot zijn, aangezien de sociale verhoudingen in de samenleving veranderd zijn ten opzichte van vroeger en de vrouw niet meer zo erg is achtergesteld.

Om deze onderzoeksvraag te kunnen beantwoorden heb ik 3 deelvragen opgesteld. In het eerste hoofdstuk wordt besproken wie Simone de Beauvoir is. Tevens is dus ook de eerste deelvraag: wie is Simone de Beauvoir? In dit hoofdstuk gaan we haar leven langs en wat ze heeft bereikt als filosofe. Kenmerkend aan de Beauvoir is haar gedachtegoed. De tweede deelvraag is dan ook: wat is het gedachtegoed van Simone de Beauvoir? Hierbij gaan we dieper in op haar visie, waar het existentialisme aan bod komt wat is afgeleid van het existentialisme van Jean-Paul Sartre. Naast het existentialisme hield de Beauvoir zich ook bezig met het feminisme. Deze 2 stromingen worden beide uitgelicht, samen met begrippen en thema's die bij de stromingen horen. Ook wilde ik tijdens dit profielwerkstuk achter de meningen van de huidige generatie over de Beauvoirs gedachtegoed komen. Hiervoor heb ik een vragenlijst opgesteld, afgeleid van de theorie die wordt toegelicht in hoofdstuk 2. Daarom is mijn derde deelvraag: in hoeverre is het gedachtegoed van de Beauvoir, samen met haar uitspraak: 'je wordt niet tot vrouw geboren maar tot vrouw gemaakt', nog van toepassing in de huidige samenleving?

Ik heb gekozen voor deze hoofdstukindeling zodat het gedachtegoed en de visie van Simone de Beauvoir echt begrepen wordt voordat het onderzoek werd afgenomen. Dit is zowel voor mij, zodat ik echt kwalitatief goede vragen zou kunnen stellen, maar ook voor de ondervraagden en lezers zodat zij begrijpen wat ze lezen en invullen.

Hoofdstuk 1:

Wie is Simone de Beauvoir?

Simone de Beauvoir. Frans filosofe en feministe, bekend van haar werk 'De Tweede Sekse' en haar levenspartner Jean-Paul Sartre. Echter, is er nog veel meer te ontdekken over deze inspirerende vrouw. In deze deelvraag wordt verder ingegaan op haar levensloop en verdere werken.

Simone de Beauvoir werd geboren op 9 januari 1908 in Parijs. Haar gezin bestond uit haar moeder, vader en twee jaar jongere zus Hélène. Haar vader was Georges Bertrand de Beauvoir en kwam uit een familie met een aristocratische ideologie. Hij wilde acteur worden en had grote interesse in theater en literatuur. De Beauvoirs moeder daarentegen kwam uit een erg gelovig gezin en wilde haar dochter katholiek opvoeden. Hierdoor werd de Beauvoir naar een katholieke kostschool gestuurd waar ze tot haar zeventiende verbleef. Tegen de verwachtingen van haar ouders in, had ze andere ideeën over religie en de positie van de vrouw in de samenleving, die later revolutionair bleken.

Na haar middelbare school vervolgde ze haar studies in Parijs in de jaren twintig. Hier verdiepte ze zichzelf in Franse literatuur en ging ze filosofie studeren aan de universiteiten La Sorbonne en l'École normale supérieure. Dit zijn veelbelovende universiteiten aangezien ze hier de later beroemde denkers zoals Claude-Levi-Strauss ontmoette, maar bovenal ontmoette ze Jean-Paul Sartre, met wie de Beauvoir haar hele leven een open liefdesrelatie had.

Met deze indrukwekkende studies achter de rug, werkte de Beauvoir in de jaren veertig enige tijd als filosofie docente op Franse scholen. Het nadeel van de tijd waarin ze leefde, was dat ze de Duitse bezetting van de Tweede Wereldoorlog heeft meegemaakt, waardoor ze tijdens deze periode haar beroep niet mocht uitoefenen. Daarom richtte ze zich op andere verwerkingen van filosofie, zoals het schrijven van een toneelstuk, verscheidene romans en filosofische verhandelingen met betrekking tot ethische vraagstukken (Visser, 2020). "Dit zijn "schriftelijke documenten waarin in een bepaald onderwerp volgens een erkende methode systematisch wordt behandeld". (Verhandelingen - Definitie - Encyclo, z.d.)

Simone de Beauvoir had een enorme belangstelling voor politieke en maatschappelijke thema's. Zij achtte solidariteit en gelijkheid van belang en zag het communisme en socialisme als de juiste handvatten om dat te bereiken. Tijdens de jaren vijftig reisde ze onder andere af naar Cuba om haar contact met Fidel Castro, een groot voorstander van het communisme, niet te laten verwateren. Met betrekking tot haar interesse omtrent het socialisme, communisme en kapitalisme, schreef de Beauvoir enkele belangrijke werken, zoals 'La longue marche' en 'Les mandarins'. Voor deze werken heeft de Beauvoir ook 'de Prix du Goncourt' in ontvangst mogen nemen, een belangrijke Franse literatuurprijs. Echter, liet ze het niet bij deze werken en richtte zij samen met Sartre en Merleau-Ponty het tijdschrift 'Les temps modernes' op, om hun belangstelling rondom maatschappelijke thema's verder uit te werken. Zij zijn ook samen hun hele leven hoofdredacteuren gebleven van dit tijdschrift. (Visser, 2020)

In haar laatste jaren heeft de Beauvoir nog meerdere romans geschreven waarin de hoofdpersonages worstelen met existentiële vragen over afhankelijkheid en de dood. Voorbeelden hiervan zijn 'Les belles images' en 'La femme rompue'. Ook heeft ze twee autobiografieën geschreven: 'Une mort très douce' over de dood van haar moeder en 'La force de l'âge'. In de jaren zestig en zeventig werden zowel de Beauvoir als Sartre steeds actiever inzake de politiek. Zo steunden zij beiden de studenten die demonstreerden in Parijs in 1968 voor meer inspraak in het onderwijs. Ook heeft de Beauvoir zelf

deelgenomen aan demonstraties voor gelijke rechten voor vrouwen. Zo heeft ze ook in 1970 'La vieillesse' gepubliceerd om de onzichtbare groep in de samenleving een stem te geven: de ouderen. (Visser, 2020)

Aan het eind van de jaren zeventig ging de gezondheid van Sartre sterk achteruit en hij overleed op 15 april 1980 in Parijs aan een longaandoening. Het laatste werk van de Beauvoir, genaamd 'La cérémonie des adieux', ging over de laatste levensjaren van Sartre, de liefde van haar leven. Uiteindelijk is de Beauvoir zelf ook overleden aan een longaandoening op 14 april 1986. Ze is bijgezet in het graf van Sartre op de 'Cimetière du Montparnasse' in Parijs. (Visser, 2020)

Simone de Beauvoir was dus een bezige bij, maar bovendien tot op de dag van vandaag een invloedrijk denker voor onze huidige samenleving die voor iedereen opkwam.

Hoofdstuk 2: Het gedachtegoed van Simone de Beauvoir

Datgene wat de visie van de Beauvoir kenmerkt is dat zij een combinatie maakt tussen het feminisme en existentialisme. Het existentialisme is een filosofische en maatschappelijke stroming die is ontstaan na de oorlog in Frankrijk. (Visser, 2020)

Gebonden beschreven, staan in het existentialisme de individuele vrijheid en verantwoordelijkheid van de mens centraal. Deze visie van het existentialisme is heel erg afgeleid van het existentialisme van Sartre. Volgens Sartre gaat namelijk onze existentie, vooraf aan onze essentie. In andere woorden betekent dit dat het bestaan van de mens voorafgaat aan wie wij zijn (Filosofie Magazine, 2023). Onze essentie wordt gevormd als het ware, door ons leven, door middel van alle ervaringen die wij als mens zijnde beleven. We komen dus als een blanco A4-tje op de wereld en door ons leven heen wordt dit A4 steeds verder ingevuld.

Dit betekent dus ook dat de mens kan kiezen wie hij wil zijn. Hij kan ervoor kiezen om iets niet te doen, maar dan moet je wel met de consequenties leven. Je kan bijvoorbeeld kiezen om niet naar school te gaan, maar dan komt de leerplicht in beeld. Ook vindt men in dit existentialisme dat er geen zin of betekenis is gegeven aan iemands leven. Er is ook geen God die dit kan doen. Daarom vinden aanhangers van deze stroming dat de mens zelf betekenis dient te geven aan het leven. Met de vrijheid die de mens heeft komt ook verantwoordelijkheid. Oftewel, de mens is het zichzelf verschuldigd om iets van zijn leven te maken, want niemand anders kan het doen. (Visser, 2020)

Tegelijkertijd leefde de Beauvoir in een tijdperk waar dat absoluut niet gold volgens haar. Hier komt dus het feminisme aan bod. 'Het feminisme is een politiek maatschappelijke stroming en/of beweging die ongelijke verhoudingen tussen man en vrouw kritisch bekijkt en streeft naar vrouwenemancipatie.' (Feminisme | Atria, z.d.) Zoals hiervoor is aangeduid, ziet de Beauvoir de mens als een vrij wezen dat naar activiteit en creativiteit verlangt. Hier komt de combinatie met het feminisme in zicht, want de Beauvoir constateert echter dat deze rol vooral is weggelegd voor mannen en dat vrouwen eigenlijk alleen de rol van 'de Ander' vervullen (Visser, 2020). Daarnaast is de connectie tussen de twee stromingen te zien in het feit dat dus volgens het existentialisme, de vrouw kan kiezen om niet meer de ondergeschikte te zijn, maar een eigen persoon met eigen gevoelens en verlangens. Oftewel; een subject in plaats van een object (Filosofie Magazine, 2023). De man is vrij in zijn laten en doen terwijl de vrouw op de tweede plaats komt, ook wel bekend als 'de tweede sekse'. In een van haar meest bekendste werken 'Le deuxième sexe' (1949) komt ze ook tot de conclusie dat de vrouw wordt aangemoedigd om te kiezen voor een ondergeschikte rol, oftewel een passieve levensvorm. Hieruit ontstaat gelijk de uitspraak: 'een vrouw wordt niet tot vrouw geboren maar tot vrouw gemaakt'. Het boek beschrijft verscheidene standpunten rondom het feminisme en existentialisme die tot deze uitspraak komen. Hieronder volgen een paar van deze standpunten:

Nature versus nurture debat:

De Beauvoir is van mening dat de ondergeschiktheid of minderwaardigheid van vrouwen in de samenleving niet voorkomt uit biologische verschillen, oftewel nature, maar door verschillen in opvoeding van mannen en vrouwen, oftewel nurture. Zij stelt dat mannelijke dominantie niet voorbestemd is, maar als het ware is geconditioneerd aan iedere ontwikkelingsfase in het leven. (The Second Sex: Themes | SparkNotes, z.d.)

Conditionering is eigenlijk een verzameling van verschillende dingen die men zichzelf heeft aangeleerd om zich aan de omgeving aan te passen. (Wat is conditionering en hoe kan het je helpen? | UNLP, z.d.)

Ook vindt ze dat een man zijn kracht leert, waardoor ze gelijk linkt dat een vrouw niet passief of middelmatig geboren wordt. Ze is gesocialiseerd om te geloven dat vrouwen aan bepaalde kenmerken of taken moeten voldoen en wanneer deze zich niet uiten, dat ze dan nutteloos is of haar vrouwelijkheid heeft verloren. De Beauvoir stelt dat vrouwen daarmee hun ware zelf ontkennen om acceptatie te krijgen. Ze komt hierbij ook tot de conclusie dat het aan de samenleving is om hier verandering in te brengen en deze scheve perspectieven aan te passen, door jongens en meisjes anders op te voeden en op te leiden van kinds af aan. Omdat ze beiden gelijk geboren zijn is er ook een mogelijkheid dat ze op volwassen leeftijd ook gelijk zijn, maar dit hangt dus af van de samenleving. (The Second Sex: Themes | SparkNotes, zed.)

'Immanence' versus 'transcendence':

De Beauvoir gebruikt de twee termen 'immanence' en 'transcendence', in het Engels vertaald. In het Nederlands zelf is in filosofische termen hier geen echte vertaling of verwoording voor. De Beauvoir gebruikt 'immanence' om als het ware een historisch domein aan te geven wat vrouwen is toegewezen. Hiermee wordt eigenlijk een afgesloten rijk bedoeld waarin vrouwen innerlijk, passief, statisch en ondergedompeld zijn in zichzelf. Dus eigenlijk de omgeving die historisch gezien, dus sinds eeuwen geleden, aan een vrouw is toegewezen door sekserollen en cultuur. 'Transcendence' is precies het tegenovergestelde en geldt voor mannen. Het duidt het mannelijk lot aan wat actief, creatief, productief en krachtig is, maar zich bovendien uitstrekt naar buiten toe door het universum heen. De Beauvoir is van mening dat ieder wezen de mogelijkheid moet hebben om deze twee krachten te bundelen, maar door de geschiedenis heen heeft de man de vrouw deze rol ontzegd. Ze stelt dat het ontsnappen uit dit domein, rijk of rol uitermate lastig is en dat een man projecten en prestaties heeft, maar de vrouw heeft als enige gewoon een man. (The Second Sex: Themes | SparkNotes, z.d.)

Productie versus reproductie:

Deze twee termen doen misschien wel een belletje ringen. Productie gaat over het vermogen om deel te nemen aan arbeid of op een andere manier bij te dragen aan de economie. Reproductie gaat in dit geval over het vermogen van een vrouw om zich voort te planten. Volgens de Beauvoir worden vrouwen zowel gekoesterd als verguisd vanwege hun reproductieve functie en kan je zelfs productie en reproductie niet los zien van elkaar. Ze stelt dat een van de centrale problemen van de vrouwelijke situatie de moeilijkheid is om het reproductievermogen te combineren met het productievermogen. Door de geschiedenis heen is een vrouw slaaf gemaakt van haar reproductieve functie, door een leven te leiden van ondoorbroken zwangerschappen en de opvoeding van kinderen. De samenleving is er niet in geslaagd om vrouwen op de werkplek te betrekken, want ze is nog steeds in strijd met de lasten van haar vruchtbaarheid en de opvoeding van haar kinderen zonder hulp van andere partijen. (The Second Sex: Themes | SparkNotes, z.d.)

Sterker nog, wil een vrouw op een gelijke manier kunnen werken als de man, dan moet de hele samenstelling van het huishouden omgegooid worden zodat zij eindelijk het huis kan verlaten, terwijl haar productievermogen haar er niet van zou mogen weerhouden om een om een positie in de samenleving te vervullen buitenshuis. Als voorbeeld: de realiteit is dat de zorgtaak bij de vrouw ligt na de zwangerschap en de man werkt en voor inkomen zorgt. Een vrouw kan niet zomaar weer gaan werken want ze moet naast het zorgen voor de kinderen, ook voor zichzelf zorgen aangezien ze fysiek moet herstellen van de bevalling, wat kan betekenen dat ze voor langere tijd uit het arbeidsproces ligt. Stel dat in een huishouden de zorgtaken wel worden verdeeld, dan zou de man wellicht minder werken en(ook) voor de kinderen

zorgen, waardoor de vrouw inkomen kan binnenbrengen. Dat inkomen zou naar alle waarschijnlijkheid minder zijn dan het verlies van inkomsten van de man, als gevolg van een behoorlijke inkomstenkloof tussen het salaris van een man en vrouw. Minder inkomen kan betekenen dat het gezin het moeilijk krijgt en de man toch weer meer moet gaan werken, waardoor de vrouw weer zit in fase 1. Namelijk met de kinderen thuis, zonder werk omdat ze anders niet voor haar kinderen kan zorgen. Een grote vicieuze cirkel dus.

Ook zijn er veel sociale stigma's tegen ongetrouwde moeders, alleenstaande moeders en abortus die het beheersen van haar eigen leven niet makkelijker maken. De Beauvoir stelt dat hoewel het belangrijk is dat vrouwen deel mogen nemen aan werk, het nog belangrijker is dat ze wordt geïntegreerd in de 'totaliteit van de menselijke realiteit' om een echte partner van de mens te worden. Want hoe kan ze de verantwoordelijkheid vervullen om iemands partner te zijn, als er niet wordt meegeacht aan de voorwaarden die nodig zijn om überhaupt voor haarzelf te kunnen zorgen en beslissen?

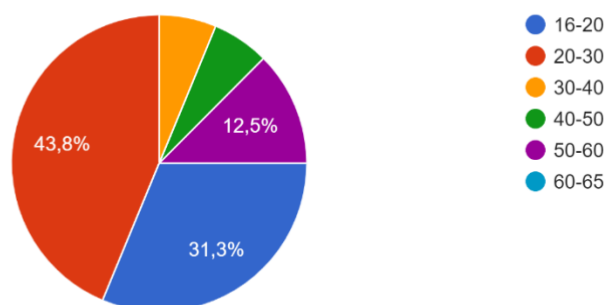
Door onder andere al deze begrippen en thema's samen, stelt de Beauvoir dat een vrouw niet tot vrouw geboren wordt, maar tot vrouw gemaakt wordt. Hetgeen wat een vrouw maakt wordt niet gedefinieerd door biologie maar door sekserollen en het referentiekader van andere mensen. Eigenlijk wordt er gesteld dat een vrouw pas een vrouw is als ze voldoet aan de normen die mensen in hun eigen referentiekader hebben en als ze aan deze normen voldoet dan is ze 'maar' een vrouw, oftewel de ander. Vandaar de uitspraak: 'een vrouw wordt niet tot vrouw geboren maar tot vrouw gemaakt'. Hierover meer in het volgende hoofdstuk.

Hoofdstuk 3:

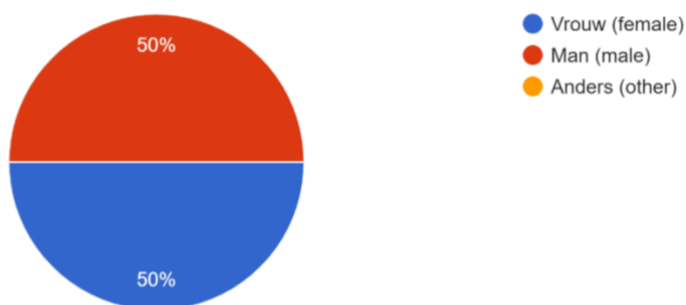
In hoeverre is het gedachtegoed van de Beauvoir, samen met de uitspraak: 'je wordt niet tot vrouw geboren maar tot vrouw gemaakt', nog van toepassing in de huidige samenleving?

De Beauvoir is tot deze stelling gekomen door conclusies te trekken uit onder andere de thema's zoals genoemd in vorig hoofdstuk. Nu is het doel van dit hoofdstuk om achter de mening van de huidige generatie te komen over deze stelling en het gedachtegoed van de Beauvoir. Hiervoor is een vragenlijst opgesteld met vragen afgeleid van de informatie uit het vorige hoofdstuk. De vragenlijst is 22 respondenten verstuurd. Hiervan hebben 16 respondenten (8 mannen en 8 vrouwen) de vragenlijst ingevuld. Het is dus een klein onderzoek. Iedere vraag, met uitzondering van openvragen, kon beantwoord worden met 'zeer eens', 'eens', 'oneens' en 'zeer oneens'. Ook zijn de vragen in het Engels vertaald voor respondenten die eventueel geen Nederlands konden spreken. De vertalingen staan niet hieronder, maar wel in de bijlagen bij de vragenlijst. De vragen zelf zijn uitgetypt omdat ze niet volledig zichtbaar waren bij het diagram wanneer ingevoegd in het onderzoek. Hieronder volgt een korte analyse per vraag en aan het einde een antwoord op de vraag van dit hoofdstuk.

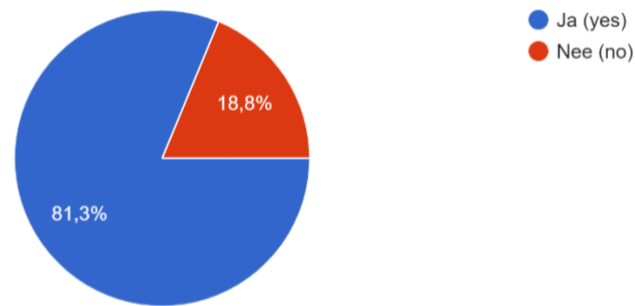
Hoe oud bent u?

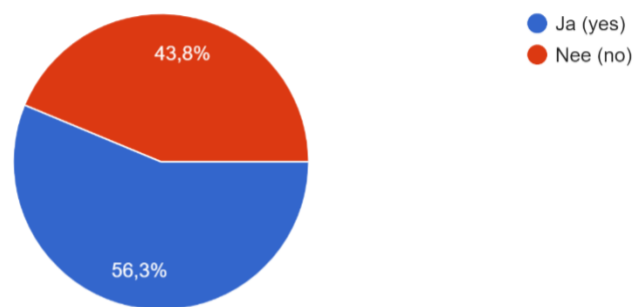
Wat is uw geslacht?

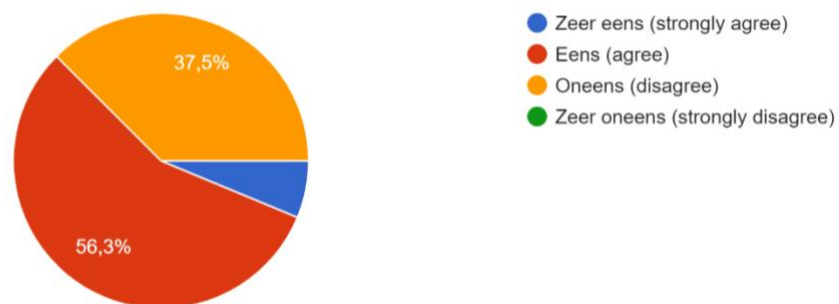
Komt u uit Nederland?

Heeft u ooit van Simone de Beauvoir gehoord?

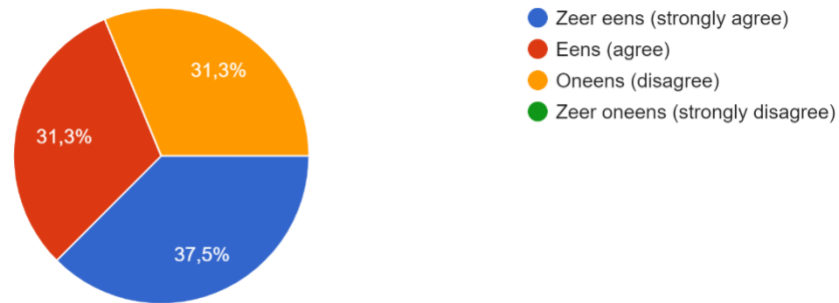

Stelling: een vrouw wordt niet tot vrouw geboren maar tot vrouw gemaakt. Bent u het hier mee eens?

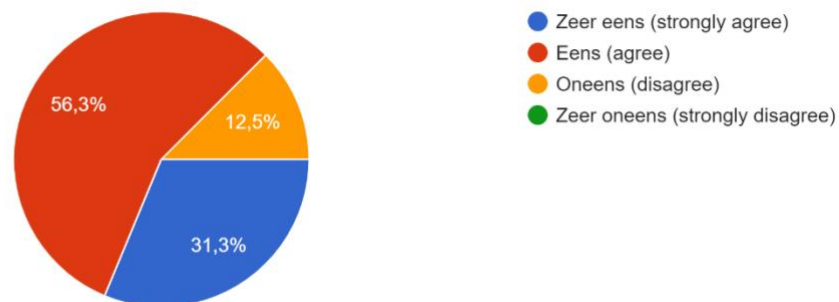
Deze vraag is twee keer gesteld in de vragenlijst om te kijken of de respondenten na het invullen van de vragenlijst anders over de stelling zouden denken. Het diagram van de tweede vraagstelling is te zien op pagina 16. Iets meer dan 60% van de mensen het eens met deze stelling.

Volgens het existentialisme van de Beauvoir (afgeleid van Sartre), gaat onze existentie voor onze essentie. Oftewel, wij komen als een blanco A4 op de wereld en door ons leven heen wordt dit A4 verder gevuld (essentie). Bent u het hier mee eens?

Zoals te zien in het diagram hierboven is het merendeel van de respondenten het eens met de stelling. Als we de categorieën optellen dan is zo'n 68,8% het eens met de stelling.

Volgens dit existentialisme is de mens ook een volledig vrij wezen. Hij kan dus ook kiezen wie hij wil zijn of wat hij moet doen, maar moet dan wel leven met de consequenties. Bent u het hier mee eens?

Het diagram hierboven geeft aan dat het gros van de respondenten van mening is dat men een volledig vrij wezen is. Als de categorieën samen worden gevoegd dan blijkt dat in totaal 87,6% het hiermee eens is. Ook is te zien dat veel minder ondervraagden het oneens zijn met deze stelling in vergelijking met de vorige stelling over het gedachtegoed van het existentialisme.

De mens is dus een vrij wezen, maar de Beauvoir constateert dat deze rol alleen is weggelegd voor de man en dat de vrouw de rol van 'de ander' speelt. Oftewel: de vrijheid en creativiteit die een mens heeft volgens het existentialisme, gelden niet/minder makkelijk voor vrouwen. Bent u het hier mee eens?

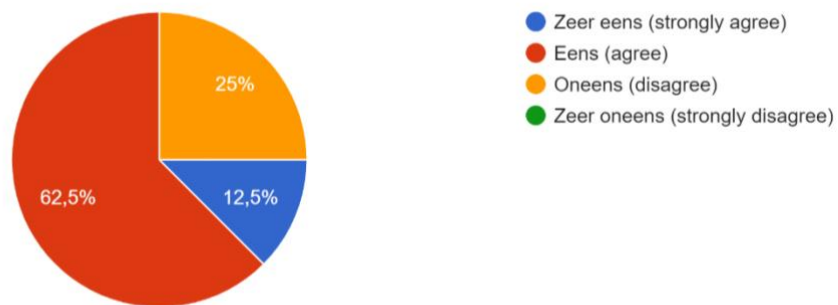
Uit het diagram is af te lezen dat de meningen over deze stelling erg verdeeld zijn. Echter dit verandert als de 4 categorieën worden gesplitst in 2 categorieën, namelijk in 'eens' en 'oneens' of 'voor' en 'tegen'. Dan is de verdeling precies gelijk. De helft is voor en de andere helft is tegen.

Zo ja (geantwoord bij de vorige vraag), zou u een voorbeeld willen noemen? (optioneel)

Dit is een open vraag waarbij veel verschillende voorbeelden zijn genoemd. Deze antwoorden komen wel uit het perspectief dat de vrouw inderdaad de rol van 'de ander' vervuld, dus het is maar vanuit één invalshoek. Hieronder een aantal voorbeelden.

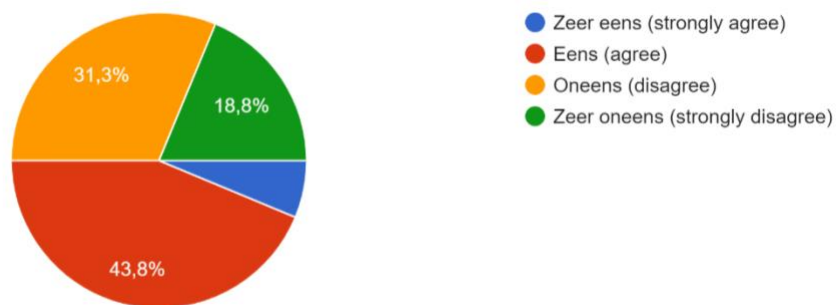
- "Van oudsher worden in veel culturen jongens geprezen om moed, kracht en voor zichzelf opkomen, terwijl meisjes worden opgevoed met lief, aandachtig en zorgzaam zijn. Daarmee wordt bij jongens aangemoedigd om 'de wereld te veroveren', terwijl meisjes meekrijgen dat ze vooral rekening moeten houden met anderen. Dat is niet (altijd) vrij"
- "Alle wetenschappelijke onderzoek wordt vooral op mannen gedaan, daardoor werken niet alle medicaties zo goed voor vrouwen maar vrouwen moeten er maar mee dealen"
- "Er zijn nog steeds veel vrouwen die na de geboorte van hun kind stoppen met werken en thuisblijven om voor de kinderen te zorgen. De man is dan degene die voor brood op de plank zorgt, terwijl de vrouw minder belangrijke dingen mag doen."
- "Topless verschijnen in het openbaar."

Als een vrouw ondergeschikt/achtergesteld is ten opzichte van een man, dan kan zij er zelf voor kiezen om niet meer ondergeschikt te zijn. Bent u het hier mee eens?

Zoals het diagram al aangeeft is er een duidelijke meerderheid die vindt dat een vrouw kan kiezen om niet meer ondergeschikt te zijn. Opgeteld is dit 75%.

Denkt u dat vrouwen in bepaalde aspecten van de huidige samenleving ondergeschikt zijn aan mannen?

Zoals af te lezen zijn de meningen erg verdeeld. Dit verandert echter als de verdeling van 4 categorieën weer naar 2 wordt verminderd. Dan blijkt ook dat de helft voor en de andere helft tegen is.

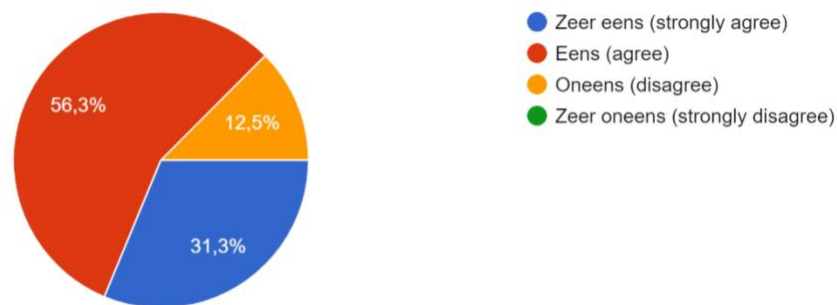
Zo ja (geantwoord bij de vorige vraag), welke factoren veroorzaken volgens u deze ondergeschiktheid/achtergesteldheid? (optioneel)

Ook dit is een openvraag. Wat opvallend is, is dat veel meer ondervraagden een voorbeeld hebben gegeven bij deze vraag en dus meer mensen met 'eens' of 'zeer eens' hebben geantwoord dan bij de vorige openvraag. Hieronder een aantal voorbeelden.

- "Deze vraag is arbitrair. Je kan de vraag interpreteren als dat vrouwen ondergeschikt zijn, maar ook als dat vrouwen ondergeschikt worden gemaakt (door het systeem). Ik vind dat het systeem vrouwen ondergeschikt maakt op bepaalde terreinen, maar het is ook aan de vrouw zelf om te bepalen hoe hiermee om te gaan."

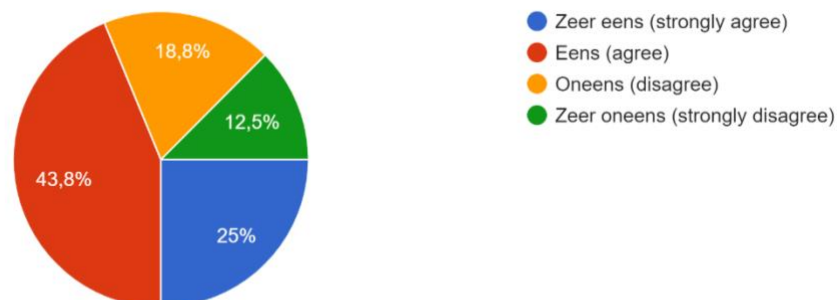
- “Vooral culturele aspecten, zoals taal (aanmoedigen van lef of lief) , voorbeelden van rolpatronen in de nabije omgeving, maar ook de beschikbaarheid van enerzijds kinderopvang en anderzijds gelijkwaardig ouderschapsverlof en/of inkomen”
- “Religion, and underdeveloped countries.”
- “Het salaris van vrouwen is nog steeds in veel sectoren lager dan die van mannen, zelfs als het gaat om de zelfde functie.”
- “Man heeft bepaalde psychiatrische aandoeningen bv narcisme . Kom je later pas achter en dan zit de vrouw al vast en komt moeilijk los.”
- “Cultuur, geloof (in bepaalde gebieden van de wereld), het mannelijk ego.”

Nature vs. nurture debat: de ondergeschiktheid van vrouwen of minderwaardigheid (dus geen betrekking op uiterlijk/kracht!) van vrouwen komt niet voort uit biologische verschillen (nature) maar door verschillen in opvoeding (nurture)

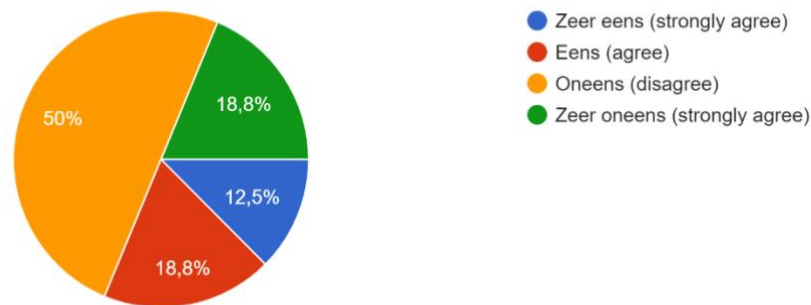
Uit het diagram hierboven is af te lezen dat het gros van de respondenten van mening is dat de ondergeschiktheid van vrouwen voortkomt uit opvoeding. Als de cijfers worden opgeteld dan komt dit uit op 87,6% versus een kleine 12,5%. Een duidelijk verschil dus.

De Beauvoir stelt dat een man zijn kracht leert en concludeert daardoor dat een vrouw niet passief (als 'de ander') geboren wordt. Ze stelt dat een vrouw gesocialiseerd is om te geloven dat zij aan bepaalde kenmerken of voorwaarden moet voldoen en wanneer deze zich niet uiten of anders uiten, zij minder vrouwelijk is. Bent u het hier mee eens?

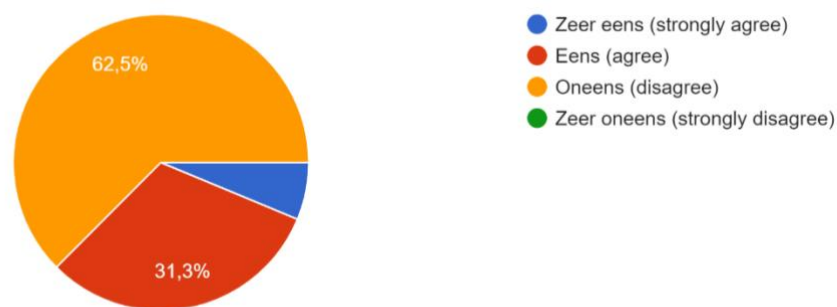
Zoals het diagram aangeeft, verschillen de meningen over deze stelling sterk. Er hebben minstens 2 respondenten per categorie gekozen. Ook al verschillen de meningen erg, is er wel een duidelijke meerderheid. Zo vindt is in totaal 68,8% het eens dat een vrouw niet passief geboren wordt.

Productie versus reproductie: productie gaat over het vermogen van een vrouw om deel te nemen aan arbeid of op een andere manier bij te dragen aan de economie, en reproductie, gaat in dit geval over het vermogen van een vrouw om zich voort te planten. De Beauvoir stelt dat je reproductie en productie niet los van elkaar kan zien. Bent u het hier mee eens?

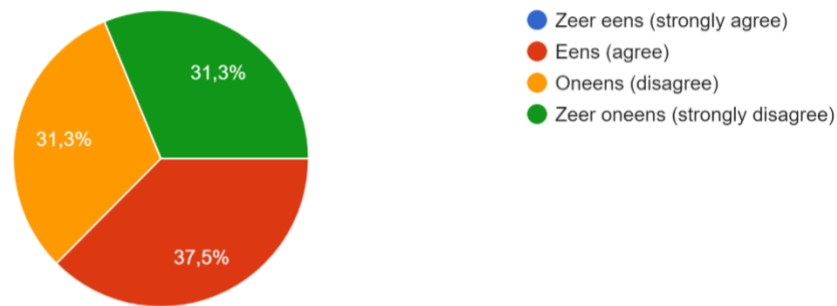
Zoals af te lezen is van het diagram is het gros van de respondenten het erg oneens met deze stelling. In totaal is 68,8% tegen deze stelling. In vergelijking met de vorige vragen waar er vaak een duidelijke meerderheid het eens was met de stellingen, is hier het tegenovergestelde het geval.

Stelling: in de huidige samenleving is het productievermogen (werk) van een vrouw zeer moeilijk te combineren/verzoenen met haar reproductievermogen (voortplanting/moederschap), Bent u het hier mee eens?

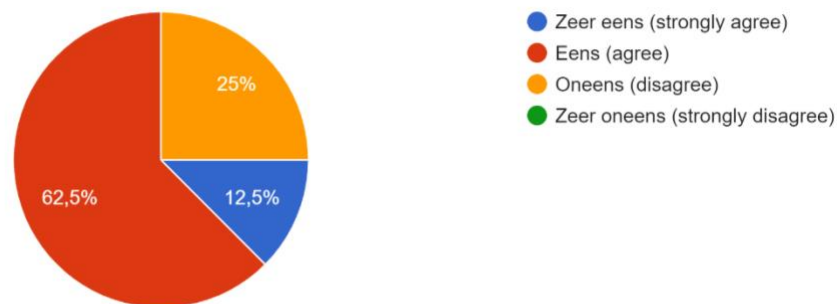
Het is duidelijk af te lezen bij bovenstaand diagram dat merendeel van de respondenten het oneens is met deze stelling. Het percentage van het aantal mensen die het oneens zijn, ligt dan ook niet ver weg van het percentage van het aantal mensen die het oneens waren bij de vorige vraag. Het verschil hierbij is namelijk maar 6,3%. Men dus heeft een duidelijke mening over het onderwerp productie versus reproductie.

Stelling: vrouwen zijn nog niet volledig geïntegreerd in de 'echte' wereld/samenleving

Deze vraag kan op meerdere manieren geïnterpreteerd worden vanwege het woord 'echte'. Dit is opzettelijk gedaan. Ook al kan deze vraag op vele manieren geïnterpreteerd worden, is men toch sterk van mening dat vrouwen niet volledig geïntegreerd zijn in de 'echte' wereld. In totaal zelfs 62,6%. Dus hoewel de meningen bij verscheidene vraagstukken erg verschilden, heeft men over deze stelling toch voor het grootste gedeelte dezelfde mening.

Een herhaling van een eerder gestelde stelling (expres gesteld): een vrouw wordt niet tot vrouw geboren maar tot vrouw gemaakt.

Deze vraag is twee keer gesteld in de vragenlijst. Een keer aan het begin en een keer aan het einde. Dit is opzettelijk gedaan om te kijken of men anders zou antwoorden na het invullen van de vragenlijst en het nadenken over maatschappelijke thema's. De uitkomst is verassend. Men antwoordde inderdaad anders. In vergelijking met de resultaten toen de vraag voor het eerst werd gesteld, hebben meer mensen voor de optie 'eens' gekozen. Er is namelijk een toename van 6,2%. Dit betekent dat minder mensen voor de optie 'oneens' hebben gekozen. Hier is een afname van 12,5%. Ook hebben meer mensen gekozen voor de optie 'zeer eens'. Hier is een toename van 6,2%. Men is dus uiteindelijk anders gaan kijken naar deze stelling, want meer mensen zijn het in totaal eens met het vraagstuk. De ondervraagden zijn dus door de vragenlijst anders tegen de stelling aan gaan kijken.

De deelvraag van dit hoofdstuk bestaat eigenlijk uit twee losse componenten. Hier zitten dus ook twee losse conclusies bij. In totaal had de vragenlijst 18 vragen. Minus de twee open vragen, die alleen ingevuld hoefden te worden als men het eens was met de vorig gestelde vraag, komt de vragenlijst op 16 vragen. Als we hier de niet-inhoudelijke vragen ervan af halen, zoals bijvoorbeeld leeftijd, geboorteplaats en geslacht, dan komt de vragenlijst in totaal uit op 12 inhoudelijke vragen over het gedachtegoed en de uitspraak van Simone de Beauvoir. Van de 12 vragen, waarbij de 2 vragen over de uitspraak van de Beauvoir zijn meegeteld, is er bij 8 vragen sprake van een meerderheid waarbij het gros van de respondenten het eens is met/ voor de stelling is. Bij 2 vragen is er sprake van een gelijke stand en bij 2 andere vragen is het merendeel van de ondervraagden het oneens met/tegen de stelling. Op basis hiervan zou dus gesteld kunnen worden dat het gedachtegoed van Simone de Beauvoir nog steeds van toepassing is in de samenleving, omdat bij 8 van de 12 inhoudelijke vragen de respondenten het eens waren met de stelling.

De tweede conclusie van dit hoofdstuk gaat over of de uitspraak “een vrouw wordt niet tot vrouw geboren, maar tot vrouw gemaakt” van Simone de Beauvoir, nog van toepassing is in de huidige samenleving. Deze vraag is 2 keer gesteld in de vragenlijst. Zowel aan het begin als aan het einde. Hoewel de resultaten tussen de 2 vragen wel verschillen, is er bij beide sprake van een meerderheid waarbij het gros van de mensen het eens is met/voor de stelling is. Aan de hand hiervan kan dus geconcludeerd worden dat ook de uitspraak van Simone de Beauvoir nog steeds van toepassing is in de huidige samenleving.

Conclusie

Na alle deelvragen te hebben onderzocht, moet er nog antwoord gegeven worden op één vraag. De onderzoeksvraag, oftewel het doel van dit profielwerkstuk. De onderzoeksvraag van dit profielwerkstuk is ‘in hoeverre verschilt de perceptie van de huidige generatie van die van Simone de Beauvoir wat betreft de stelling: ‘een vrouw niet tot vrouw geboren maar tot vrouw gemaakt’ en de rest van haar gedachtegoed?’ De opgestelde hypothese hiervoor was dat het verschil in perceptie tussen de huidige generatie en Simone de Beauvoir over het gedachtegoed van de Beauvoir en de stelling groot zal zijn, aangezien de sociale verhoudingen in de samenleving erg veranderd zijn ten opzichte van de tijd waarin de Beauvoir leefde en de positie van de vrouw veranderd is.

In dit onderzoek is de uitkomst het tegenovergestelde van de hypothese.

In de tweede deelvraag zijn een aantal aspecten van het gedachtegoed van Simone de Beauvoir besproken. Vervol is op basis hiervan de vragenlijst opgesteld en naar respondenten verstuurd. De vragen hierin zijn zo opgesteld dat het stellingen zijn. Oftewel dit zijn de bevindingen en visies van de Beauvoir zelf. Hier konden de respondenten hun mening over geven. Uit de beantwoording is te concluderen dat de hypothese niet klopt. Van de 12 inhoudelijke vragen is in de laatste deelvraag besproken dat er bij 8 van de vragen sprake was van een meerderheid aan de ‘voor’ kant. Oftewel bij 8 van de 12 vragen was de meerderheid van de respondenten het eens met de stelling. Dit verwerpt dus de gestelde hypothese volledig aangezien bij merendeel van de vragen, de respondenten dezelfde mening als Simone de Beauvoir hadden. Het antwoord op de onderzoeksvraag is dus dat er een gering verschil is tussen de perceptie van de huidige generatie versus die van Simone de Beauvoir omtrent haar gedachtegoed en de stelling, want blijkbaar vindt men dat tot de dag van vandaag de positie van de vrouw en de sociale verhoudingen in de maatschappij bijna niet zijn veranderd ten opzichte van de tijd waarin de Beauvoir leefde. Ruim 70 jaar na het uitbrengen van ‘le deuxième sexe’ is haar gedachtegoed nog steeds actueel.

Evaluatie

Als ik terug kijk op dit profielwerkstuk ben ik met name heel erg trots. Ik zag op tegen de opdracht om een profielwerkstuk te maken omdat ik niet goed wist wat ik kon verwachten. Ik ben heel blij met het feit dat ik iets heb gemaakt waar ik interesse in had, enorm veel moeite in heb gestoken en ook met enthousiasme heb gedaan. Ik heb nooit met tegenzin hieraan gewerkt. Ik heb voor dit profielwerkstuk niet met iemand samengewerkt. Dat was aan de ene kant in veel opzichten makkelijker, maar ik moest wel met mezelf samenwerken. Dit betekende voor mij echt de moeite doen om me te focussen wanneer ik aan het profielwerkstuk werkte. Zowel thuis als in de les was dit soms best een uitdaging. Het hielp wel enorm dat ik oprecht iets had gekozen waar ik passie en interesse voor had. Verder was ik ook verbaasd over de uitkomst van mijn onderzoek. Ik had het totaal niet verwacht. Ik kreeg van collega's van mijn moeder terug dat ze het een pittige vragenlijst vonden, maar wel super leuk om in te vullen en dat ze het bijzonder vonden dat ik dit onderwerp had gekozen.

Nu heb ik uiteindelijk wel een beetje te lang gewacht met de puntjes op de i zetten, want ik had het profielwerkstuk eigenlijk wel vorige week volledig af kunnen en willen hebben, in plaats van 3 à 4 dagen van te voren alles pas checken. Dus dat had wel beter gekund. Ook vond ik het erg lastig om een duidelijke onderzoeksvraag en derde deelvraag te kiezen, aangezien ik vaak twijfelde wat ik nou écht wilde onderzoeken. Hierdoor zijn mijn onderzoeksvraag en derde deelvraag door het proces heen vaak verandert, maar dit heeft mij wel actief gehouden.

Ik vond het enorm fijn dat ik dit profielwerkstuk met plezier en passie heb kunnen doen. Ik heb filosofie moeten laten vallen afgelopen jaar, maar door dit profielwerkstuk kon ik toch nog gebruik maken van alle kennis die ik had en deze toch ook nog aanvullen. Ook wil ik mevrouw Dekkers bedanken voor het meedenken en al mijn lange vragen beantwoorden omdat ik toch teveel twijfelde. Door haar heb ik vragen kunnen stellen, maar toch zelf dingen kunnen ontdekken. Hier ben ik haar super dankbaar voor. Ofwel, ik zou precies niks aan dit profielwerkstuk en het proces veranderen, want ik heb er alleen maar van geleerd en genoten.

Bronvermelding

- *Féminisme dans l'âme*. (z.d.). PWS Wereld.
<https://pws-wereld.nl/onderwerp/feminisme-dans-lame/>
- Visser, Y. (2020, 9 maart). *Simone de Beauvoir (1908-1986) - franse filosoof en feminist*. Historiek. <https://historiek.net/simone-de-beauvoir-franse-filosoof/66849/>
- Verhandelingen - Definitie - Encyclo. (z.d.).
<https://www.encyclo.nl/begrip/verhandelingen>
- Filosofie Magazine. (2023, 27 november). *Simone de Beauvoir - existentialist en feminist - Filosofie magazine*. <https://www.filosofie.nl/filosofen/simone-de-beauvoir/>
- Van Dijk, M. (2023, 29 augustus). *'Liefde is niet de roeping van de vrouw'* Filosofie Magazine. <https://www.filosofie.nl/de-beauvoir-liefde-is-niet-de-roeping-van-de-vrouw/>
- *Simone de Beauvoir*. (2020, 12 maart). Rijksuniversiteit Groningen.
<https://www.rug.nl/about-ug/video/archive/2006/simone-de-beauvoir>
- *The Second Sex: Full Book Summary* | SparkNotes. (z.d.). SparkNotes.
<https://www.sparknotes.com/lit/secondsex/summary/>
- *Feminisme* | Atria. (z.d.). Atria. <https://atria.nl/nieuws-publicaties/feminisme/#:~:text=Feminisme%20is%20de%20verzamelnaam%20voor,bekijken%20en%20streven%20naar%20vrouwenemancipatie>
- *Wat is conditionering en hoe kan het je helpen?* | UNLP. (z.d.). UNLP.
<https://unlp.nl/kennisbank/conditionering/#:~:text=Conditionering%20is%20een%20verzameling%20van,de%20omgeving%20aan%20te%20passen.>

Bijlagen:

- De bijlage van dit profielwerkstuk/onderzoek is de vragenlijst uit Google Forms

Toelichting:

Vanwege de leesbaarheid is/wordt er een PDF-versie van de vragenlijst los toegevoegd aan de digitale versie in Classroom.

Bij de hardcopy die fysiek wordt ingeleverd zijn de diagrammen – zoals in hoofdstuk 3 van dit hoofddocument zijn afgebeeld – niet meegeprint. Dit geldt helaas ook voor de PDF in Classroom. Wel zijn in de hardcopy en de PDF de Engelse vertalingen te zien van de uitvraag, omdat een deel van de respondenten geen Nederlands beheerst.